

[Thorkil Kristensen.]

i det høje ting stadig et overvældende flertal for, at hvis selvbestemmelsesretten bliver udøvet en gang, nemlig fordi sydslesvigerne selv rejser krav derom, og der så bliver mulighed for, at dette krav kan opfyldes, så må det selvsagt være konsekvensen, at vi vil tage imod dem, som på den måde vil stemme for en tilslutning til Danmark.

Der er så meget mindre grund til at skjule, at vi stadig står på dette standpunkt her i Danmark, som der i øvrigt er visse tegn på, at man endogså i Tyskland selv har en vis forståelse af selvbestemmelsesrettens betydning, og der er ingen grund til, at vi skulle være mere ængstelige, mere tilbageholdne i dette spørgsmål end tyskernes selv. Jeg tænker herved bl. a. på en bemærkelsesværdig udtalelse af den slesvigholstenske finansminister dr. Schenck i et interview, hvorefter jeg med den højtærede formands tilladelse skal citere et par ord fra „Berlingske Tidende“ den 2. januar d. å. Dr. Schenck siger bl. a. følgende:

„Men er der om 10 år eller om 20 år et flertalsønske i Sydslesvig om folkeafstemning, om det nationale tilhørsforhold, vil det være dumt at modsætte sig, at det blev imødekommet; man hverken kunne eller ville afvise et sådant ønskes realisering.“

Det må naturligvis påskønnes, at den slesvigholstenske finansminister, der er bekendt for ikke blot selv at være indfødt slesviger, men tillige at have indgående kendskab til slesvigiske forhold, har bekendt sig til selvbestemmelsesretten også med den risiko, at det kunne medføre, at det land, hvis finansminister han er i dette øjeblik, kunne blive reduceret som følge af en sådan folkeafstemning. Det er klart, at når en slesvigholstensk finansminister kan sige dette, kan vi også sige det heroppe, selv om nogle heroppe af andre grunde ville have været betænkelige ved at sige det. Jeg tror, det er ønskeligt, at det bliver slået fast, at vi naturligvis uden forbehold står på dette grundlag. Jeg tror det, fordi der, som jeg sagde for lidt siden, har været visse tendenser til uklarhed med hensyn til Danmarks stilling i dette spørgsmål, en uklarhed, jeg meget vel forstår, fordi vi i noten på den ene side siger, at vi står på selvbestemmelsens grund, og på den anden side alligevel fastslår, at der intet krav er rejst. Uklarheden er bl. a. opstået omkring en udtalelse af den engelske viceudenrigsminister Mac Neill i det engelske underhus den 4. marts d. å., hvor han som svar på en forespørgsel bl. a. sagde dette om selv-

bestemmelsesretten, at der måske nok kunne være historisk begrundelse for at tale om en folkeafstemning i Sydslesvig, men så føjede han til:

„Den britiske regering har spurgt den danske regering, om den havde nogen interesse i en grænseflytning med eller uden folkeafstemning, og på denne henvendelse har man fået det svar, at den danske regering ikke begærede nogen grænseflytning og heller ikke begærede nogen folkeafstemning.“

Jeg vil gerne, for at der ikke skal opstå nogen misforståelse i anledning af dette citat, understrege, at Mac Neills udtalelse er fuldkommen korrekt. Hans ord, som jeg har citeret her, er en korrekt beskrivelse af den situation, han omtaler. Men en uklarhed kan opstå, fordi man kan være i tvivl om, hvad det mere bestemmer, at han siger til. Han sigter nemlig til den noteveksling, som fandt sted i september—oktober 1946, den engelske note til Danmark af 9. september og den danske svarnote af 19. oktober. Det var i denne note af 9. september, at den britiske regering ganske rigtigt spurgte, om vi var interesseret i at diskutere en grænseflytning med eller uden folkeafstemning. Naturligvis kunne England ikke love os en sådan, da det kun er en enkelt af besættelsesmagterne, men man ville, hvis vi var interesseret i det, bringe spørgsmålet til diskussion med de andre besættelsesmagter. Men vel at mærke, det drejede sig her om en folkeafstemning *nu*. Man understregede i den pågældende engelske note, at de spørgsmål, man forelagde os, dem ønskede man afgjort *nu*; og det; der her var tale om, var altså en grænseflytning *nu* eller i løbet af kort tid, d. v. s. i forbindelse med fredsafslutningen med eller uden folkeafstemning. Det var dette, den danske regering med rigsdagens tilslutning tog afstand fra, fordi vi netop holdt på og stadig holder på, at der ikke kunne finde en definitiv afgørelse af dette spørgsmål sted *nu*, fordi de nationale forhold i Sydslesvig slet ikke var afklarede.

Når altså den danske regering dengang i samforståelse med rigsdagen erklærede, at vi ikke var indforstået med eller interesseret i den folkeafstemning, der sigtes til i den engelske septemhernote, så betød det kun, at vi ikke var interesseret i en folkeafstemning *nu*, men når vi taler om selvbestemmelsesretten eller om en naturlig selvbestemmelsesret, så tænker vi jo på en afstemning, der eventuelt kan komme i løbet af en årrække, når forholdene er afklarede der-nede, og derfor må der, selvom man aner-